

2020-05-13

Miljödepartementet

Kemikalieenheten

jerker.forssell@regeringskansliet.se

linn.akesson@regeringskansliet.se

Upphävande av producentansvar för returpapper

Villaägarnas Riksförbund som företräder ca 300 000 medlemshushåll över hela landet har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat ärende.

Regeringens förslag: Upphävande av producentansvar för returpapper
---

Villaägarnas ståndpunkt

Förslaget innebär att kostnader för insamling och återvinning av returpapper som tidigare låg på tidningsbranschen, vältras över på landets småhusägare, bostadsrättsägare och hyresgäster. Hur stora dessa kostnader blir vet emellertid inte Miljödepartementet, eftersom det saknas beslutsunderlag.

Regeringen har alltså fattat beslut i ett ärende som inte varit ute på remiss. Det har inte tagits fram några konstadsberäkningar eller konsekvensanalyser. Villaägarna anser därför att ett omtag måste ske. Förslaget bör dras tillbaka och ett underlag tas fram, för att ge berörda parter en rimlig chans att kunna utvärdera förslaget.

Ärendets gång

23 april. Regeringen fattar beslut om att upphäva producentansvaret för returpapper.

4 maj. Miljödepartementet skickar ut ett mejl (se bilaga 1) till Villaägarna, Bostadsrätterna, Fastighetsägarna, Hyresgästföreningen, Riksbyggen, Sveriges Allmännyttan och SKR. Departementet vill ha in synpunkter på upphävandet av producentansvaret. Svarstiden är 10 dagar. Inget beslutsunderlag eller kostnadsberäkningar skickas med. Istället förväntar sig miljödepartementet att berörda parter ska bistå med beräkningar.

5 maj. Miljödepartementet håller ett webb-möte med berörda parter, under ledning av statssekreterare Gunvor G Ericson. Under detta möte framkom att tidningsbranschen brottats med problem under lång tid. Den aktuella coronakrisen har inget att göra med upphävandet av producentansvaret. Undertecknad efterfrågar kostnadsberäkningar ”mellan tummen och pekfinger”. Gunvor nickar och antecknar.

7 maj. Undertecknad mejlar departementet och efterfrågar beslutsunderlag och kostnadsberäkningar. Fråga ställs också om ärendet verkligen gemensambereits med Finansdepartementets budgetavdelning. Departementet återkommer inte.

Återremittera ärendet

Producentansvaret infördes 1994 och innebär att branschen ska inrätta returinsamlingssystem och betala för insamlingen av de produkter de sätter på marknaden. Det följer ”polluter pays principle”. Miljödepartementet vill nu avskaffa denna princip för returpapper och istället vältra över kostnaderna på landets småhusägare, bostadsrättsägare och hyresgäster.

Digitaliseringen har minskat efterfrågan på papperstidningar. Det har gjort att tidningsbranschen brottas med ekonomiska problem. Det är dock en utveckling som pågått under många år och har inget med den pågående coronakrisen att göra. Istället för att avskaffa producentansvaret, skulle regeringen exempelvis kunnat stötta branschen genom ökat presstöd.

Regeringen har fattat beslut om upphävande av producentansvaret utan att en sedvanlig beredningsprocess genomförts. Varken kostnadsberäkningar eller konsekvensanalyser finns att tillgå. Och utan dessa är det förstås omöjligt att ta ställning till förslaget. Det enda Villaägarna vet är att det kommer öka kostnaderna för dess medlemmar. Men med hur mycket?

Det är också fullständigt orimligt att remisstiden är 10 dagar, där vi förväntas göra en *”bedömning av konsekvenserna, inklusive kostnads kalkyler”*. Undertecknad hade tänkt låta en extern firma räkna på förslaget, men tiden var helt enkelt för knapp. Dessutom är processen bakvänd.

Det hade varit en sak om mötet med departementet den 5 maj utgjort starten på en process. Men så är inte fallet. Parterna förväntas nu ta ställning till förslaget **efter** att regeringen fattat beslut i ärendet. Varför ska man som branschorganisation ens vara med i processen då? Det hela förefaller bara vara ett spel för galleriet.

Villaägarna hade haft förståelse för ärendets gång, om det hade handlat om en samhällsviktig funktion som var under hård press av coronakrisen. Som under finanskrisen då en storbank riskerade att gå omkull. I kris eller krig måste man vara beredd på att frångå gängse rutiner och agera. Landet och dess medborgare måste värnas. Men detta ärende är inte av den digniteten.

Villaägarna anser att ärendet bör dras tillbaka och återremitteras.

Håkan Larsson
Chefekonom på Villaägarnas Riksförbund

Bilaga 1

Till berörda aktörer, enligt sändlista.

Regeringen har den 23 april gett besked om att en lösning ska tas fram som innebär att det inte är tidningsbranschen som ska finansiera insamlingen av returpapper. Att producentansvaret tas bort är den enda lösningen som uppfyller detta. Utan producentansvaret får kommunerna, som har ett grundansvar för hushållsavfall, ansvar också för insamling och behandling av returpapper. En utgångspunkt i arbetet är att returpapperet även i fortsättningsvis ska sorteras ut från annat avfall och samlas in separat för att kunna materialåtervinnas.

Miljödepartementet önskar nu få in skriftliga synpunkter och förslag. Vi är särskilt intresserade av hur ni ser på övergångsperiodens längd och er bedömning av konsekvenserna, inklusive kostnadskalkyler, beroende på när i tiden det kommunala ansvaret skulle inträda. Departementet önskar också särskilt få belyst vilka möjligheter och utmaningar det kan finnas i en anpassning av servicenivån efter specifika förhållanden i kommunerna samt om ytterligare avfall bör samlas in tillsammans med returpapperet.

Dialogen med och underlag från berörda aktörer är helt avgörande för att få fram ett så väl underbyggt förslag som möjligt. Det är viktigt att noga undersöka kostnader som kan uppkomma. Det är samtidigt viktigt för miljön att främja en hög insamlingsgrad och att papper även i fortsättningen materialåtervinns.

En promemoria med detaljerade förslag tas därefter fram inom Miljödepartementet. Planen är att en promemoria ska remitteras till sommaren.

Vi önskar att ni skickar ert underlag **senast torsdag 14 maj** till Jerker Forssell (jerker.forssell@regeringskansliet.se), tel. 08-405 39 71, och Linn Åkesson (linn.akesson@regeringskansliet.se), 08-405 84 59, som också besvarar eventuella frågor om arbetsprocessen.

Vänliga hälsningar,

Charlotta Fred